

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. De motu reflexo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

344
 dus, etiam remissus frigoris, potest conducere positivè, ut introducatur, gradus valdè remissus caloris: quia scilicet frigus, non potest esse principium duorum oppositorum, ergo neque illa gravitas potest deservire, tam ad receptionem qualitatis impressæ, quam ad corruptionem ejusdem.

RESPONDETUR. Etiam gradus unus remissus frigoris, conducit in Antiperistasi, cum aliis, ad intensionem caloris, totumque frigus, idque ideò; quia hoc facit per accidens, nec per se producit calorem. ita etiam, & gravitas illa per se non producit motum sursum.

DICES tertio. Si gravitas esset contraria illi qualitati, diminueret de illa, cum primum imprimatur.

RESPONDETUR. Gravitatem, cum non sit qualitas per se activa, & principiativa, præterquam motus deorsum, & eorum, quæ illi debentur, non potest se expedire ad diminuendam qualitatem impressam, si valdè intensâ imprimatur, secus si debilis, & illius non superativa.

DIFFICULTAS III.

De motu reflexo.

NON solum motum violentum, qui causatur à qualitate impressa, sed etiam motum naturalem, reflectit interdum corpus obfistens, unde reflexio utriusque huic motui communis est, licet reflexio ipsa non perficiatur motu, qui non habeat aliquid mistum de violento, non semper tamen est absolute violentus; quia si tabulatum superius, obfistat motui lapidis, sursum projecti, non erit decidenti deorsum lapidi, motus violentus simpliciter, licet admistum habeat sub initium, aliquid saltem violentiæ. Porro de reflexione, in hoc difficultas est: Motus reflexus à quoniam causetur, an à corpore reflectente, an ab illo, qui primò projicit corpus, postea reflexum?

DICENDUM est: *Motum resiliencie quemcunque causari à corpore reflectente, licet pro conditione requiratur interdum motum projicientis*, dixi interdum, quia si pila aliqua, ponatur supra filam, quæ proprio pondere prærumpere possit, illa pila resiliet à pavimento, tamen illic nullum reperietur projiciens.

PROBAT primò Ovied: Quòd motus resiliencie, non causetur à projiciente; consequenter quòd à corpore reflectente. Impulsus projicientis nullam habet virtutem, ad movendum projectum, in partem oppositam, quod probat: quia si hanc virtutem haberet, etiam causaretur resiliencia, quando impediretur corpore molli, quod est contra experientiam.

RESPONDERI posset, quòd projiciens, habeat hanc vim, non quomodo cumque acceptus, sed ha-

bens circumstantiam corporis obfistentis; & sic ut potentia motiva, habet vim producendi motus localis, quantumvis sine loco, illum exercere non possit, sic projiciens, quamvis habeat vim causandi motum resiliencie, tamen nisi habeat corpus, ad quod allidat, facere id non poterit: projiciens item vitrum, habet vim concutiendi illud, quamvis projiciens in plumas, concutere non possit.

PROBAT secundò alii. Manente eodem principio, adhuc secundum diversitatem corporis obfistentis, magis vel minus, fiet resiliencia, nullaque erit, si nullum sit corpus obfistens, ergò id referri debet in ipsum obfistens.

RESPONDETUR hoc argumento, id solum evinci; quòd independentè, à circumstantia corporis obfistentis, non possit uti, illa suâ virtute, projiciens. *Antequam probetur Conclusio,*

SUPPONO. Quòd corpus reflexum ab eo, quod est causa motus reflexi, (quæcumque tandem illa causa statuatur) debeat accipere virtutem aliquam, ut resiliat, quam tamen virtutem, antea non habuerit.

RATIO: Tum quia, si projectio imprimit virtutem, cur non imprimeret resiliencia? & quidem virtutem permanentem, quia sicut remotum à projiciente corpus adhuc movetur, ita resiliens, adhuc movetur. Tum quia, quando vehemens ventus, rapit aliquid, una secum illud deportando, ita ut moveatur ad motum ipsum met, tempestuosi venti; nulla tunc datur virtus impressa: cum sit conjunctum semper principium motivum, moto; & tamen illud ipsum, impactum corpori obfistenti, resiliet; Ergo, debet habere novam virtutem motivam. Tum quia, non raro corpus resiliens, longius procedit, quam processisset, si motu directo perrexisset, ergò apparet, imprimi novam virtutem. *Hoc supposito*

PROBATUR tertio conclusio. Illud est causa motus resiliencie, quod est causa virtutis illius noviter impressæ; sed causa virtutis noviter impressæ, est ipsum corpus obfistens. Ergo. Major probatur istis, quæ adlata in supposito. Minor autem probatur: quia primò projiciens, nihil tunc agit, potestque jam non existere.

CONFIRMATUR hoc ipsum. Quia si resiliencia proveniret à projiciente, tunc allisa ad plumas pila, resiliere deberet, nam ex una parte, non potest ulterius procedere, sicut non posset ulterius procedere, allisa lapidi, & ex altera parte, impulsus, per adversarios est causa motus reflexi; quæ adhuc causa manet, poteritque pilam longius promovere, ergo si non promovet, deest aliqua causa, nempe additio novæ virtutis, à reflectente.

Quòd autem, pro conditione respiciat ipsum projiciens.

RATIO, quia nisi accedat, motus projectionis,

nis, ad corpus obfistens, non fiet reflexio, Ergo respicit projectionem illa reflexio, sed non tanquam causam reflexionis, ut dictum, ergo tanquam conditionem.

Obijciuntur primò: Non est ratio, cur potius ipsum corpus obfistens, non sit potius conditio, quam ipse motus projicientis.

RESPONDETUR. Esse potius rationem, quia datur illi qualitas nova, quæ pro principio, debet aliquid importare, sed non importat projicientem, ob dictam rationem, ergo importabit corpus obfistens.

Obijciuntur secundò. Impulsus, erat sufficiens ad protrudendum longius pilam, & adhuc persistit in illa pila, cur ergo reflexionem, non operabitur?

RESPONDETUR, quòd qualitas illa, post impactionem, non persistat, sed violenter in puncto reflexionis exstinguitur, eo planè modo, ac si manu arreptà, pila currens sisteretur, nisi, quòd manus arripiens: non imprimat postea resiliantiam.

Obijciuntur tertio. Reflexio lucis per speculum, non causatur à speculo, ergo nec resiliencia, à corpore obfistente.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia lucem nihil causare potest, nisi luminosum jam autem motum, quòdcumq; corpus proportionatum.

Obijciuntur quarto. Si motus resiliencie, causaretur ab obfistente, semper causaretur.

RESPONDETUR. Non semper causari, quia sæpè deest conditio, v. g. ad latius impetuosa corporis resilituri, gravitas corporis impacti, superans vires obfistentis, ceteroqui impressuri virtutem reflectibili, si non fuisset tam ponderosum.

INSTAB: Quòd impulsus est fortior, eò resiliencia est fortior. Ergo apparet, illam causari ab illo impulsu.

RESPONDETUR. Etiam corpus quod est durius, ordinariè loquendo, eo magis resilit ab illo projectum, cur ergo, vi ejusdem medii termini, non causabitur à corpore obfistente? est autem fortior impulsus, conditio resiliencie fortioris, quia experimentum docet, quòd duritia, non melius quam impetu proberetur, & quia resiliencia illa, est quasi experimentum duritiei, & modus, quo se illa exhibet, ideo requirit fortior resiliencia, fortiolem impetum, unde virtus ista repulsiva, ita se habet, sicut exercitus ordinatus, in quo plures hostes, si ingruunt, eò plures expediuntur milites.

Obijciuntur quintò. Paries non se movet, ergo non imprimit impulsu.

RESPONDETUR. Ad impulsu propulsionis, esse necessarium motum propellentis, ut patet, dum manum reducimus lapidem projecturi, sed hoc non est necessarium, ad motum resiliencie. Quòd autem, non sit necessarius motus, ut qualitas impressa producat, ratio negativa

potest dari, quia scilicet, nec ratio, nec experientia, id evincit, quæ stat pro aliis, quæ motum requirunt.

Restat quærere, An mobile projectum, in puncto reflexionis quiescat?

Triplex potest accidere reflexio, PRIMò dum suapte naturà deficit impulsus, sursum elevativus, & cum incipit grave, reflectere se deorsum. SECUNDò dum occurrit corpus, magis grave, deorsum descendens. TERTIO, alliditur corpori obfistenti, v. g. pila parieti, Circa quæ

ASSERO primò. In reflexione primi generis, intervenire semper quietem.

RATIO: quia devenire est, ut sicut gravitas est v. g. ut 4. deprimens deorsum, ita etiam sit virtus elevativa ut 4. attollens sursum, quo casu, nulla pars aget, quia victoria semper est ab excessu; adeoque nec huc, nec illuc movebitur, consequenter, quiescet, idemq; etiam contineret in vacuo, quia etiam in vacuo, dari posset æqualitas illarum virtutum.

ASSERO secundò. In casu secundò non dari ullam quietem.

RATIO: Tum quia, quies hæc, ut dixi, infundatur æqualitati, jam autem extemplo, gravius superveniens, vincit vim sursum elevativam. Tum quia, si quiesceret illa pila, quiesceret etiam imminens illi pondus, est enim illa pila, medium corpus inter centrum gravitatis, & inter grave descendens. Motus autem remotioris, non datur, non moto intermedio, alias tunc fieret penetratio. Quòd si quiescit, quæ causa illius quietis, non gravitas descendens, quia hoc appetit deorsum, non vires pilæ, quia hæc exiles, ergo nulla illic causa quietis. Et quamvis motus reflexus, & modus directus, sint motus contrarii, adhuc tamen continuari poterunt, quoad tempus, quamvis continuari, quoad aliquam non possint, sicut continuatur motus mortui animalis, cum motu viventis, dum ex turri v. g. decidens moritur, punctumq; illud reflexionis, diverso respectu erit, & finis, & principium, incipietq; tunc moveri deorsum, cum sisset motum sursum.

ASSERO tertio. In casu tertio, dari quietem, sed sub distinctione, si virtus impressa à corpore reflectente, superet impressam, à projiciente, non dabitur quies.

RATIO: quies est negatio motus, non datur autem in illo casu, negatio motus, quod ipsum probatur, post impactam qualitatem impulsivam: non datur quies. Ergo nec post impressam qualitatem reflectentem, id quæ ex eo, quia sicut impulsiva, excedit gravitatem impulsu, ideoque movet, ita reflectens qualitas, excedit & gravitatem & qualitatem, in oppositum moventem. Cæterum si sit virtus æqualis impulsiva, & reflexiva, accedente gravitate movente deorsu, dabitur punctum quietis. Ratio, quia neutra pars

exce-

excedit, nec inde sequetur, motum illum fuisse in instanti, quia sicut corpus illud, per partes recedit, nec habet vim, nisi determinatæ celeritatis principiandæ, ita, & per partes succedit aer.

QUÆSTIO III.

De inceptioe, & desitione motus.

HÆc quæstio, ad multas materias Theologicas, & Philosophicas, intellectu est necessaria, quod tamen difficillimum erit, deducetur per motum Corollarii, ex materia, de quantitate.

DIFFICULTAS I.

Premittuntur quædam.

PRÆMITTO primò. *Eaque hic dicuntur, de Inceptione & desitione motus, proportionaliter applicanda sunt, de ipsis terminis motus.* Et quia, termini motus, interdum sunt res permanentes, interdum successivæ, hinc & motus, alii sunt permanentes, alii successivi. Rursus, ex permanentibus, alii sunt termini indivisibiles, & quoad se, & quoad modum incipiendi, & desinendi, quomodo incipiunt & desinunt, anima, Angelus, actus intellectus; alii verò sunt divisibiles quidem quoad se, tamen indivisibiliter incipiunt, ut visio, phantasma materiale, &c. Jam verò, quod attinet ad terminos motus successivi; isti interdum sunt successivi per se, tam quoad modum incipiendi, quam quoad suam entitatem, quale est tempus, motus localis, alii successivi, quoad modum incipiendi, idque per accidens, eò quod toti simul, incipere potuerint, ita v. g. dum intenditur gratia, motus ille, quemadmodum, est successivus, quia, tota simul intentio gratiæ produci potuit, & de his omnibus, in præfenti dicendum.

PRÆMITTO secundò: *In hac Materia attendendum est*, tam quoad formas substantiales, quam quoad accidentales, impossibiles, sive quoad se, ut est, odium, & amor, sive impossibiles, quoad intensionem, qualis est oppositio, inter summum calorem, & frigus; attendendum inquam est primò, ut talis, ipsis, modus incipiendi, & desinendi tribuatur, vi cuius, non sequatur, duas esse formas in subiecto simul, sive sint illæ substantiales, sive impossibiles accidentales. Secundò attendendum est, ne ex modo incipiendi, & desinendi, sequatur esse aliquod instans, quo materia, sit sine ulla forma substantiali.

PRÆMITTO tertio. *Modos istos incipiendi, vel desinendi, dividi in intrinsecos, & extrinsecos.* Intrinseci modi, sive desinendi, sive incipiendi, important semper esse: Modi autem desinendi & incipiendi extrinseci, semper important non esse, pro tunc, cum incipiunt, vel desinunt. Dicuntur autem modi desinendi per esse, pro tunc, dicuntur inquam, modi intrinseci, quia i-

psum esse, illis ipsis instantibus intrinsecatur, & est, esse illorum terminorum, tunc, cum est esse ipsarum interceptionum & desitionum, sicut è contra, modi incipiendi & desinendi, qui sunt per non esse, pro tunc dicuntur extrinseci, quia illis, non intrinsecatur esse.

PRÆMITTO quarto: *Quando aliquid incipit intrinsecè, vera est de illo, hæc propositio: Nunc est tempore antecedenti, non erat, ubi esse formæ, & esse illius instantis principiati, secum intrinsecantur, quando autem aliquid desinit intrinsecè, verum est de illo dicere: Ultimò est, tempore sequenti non erit, ubi desitio, adhuc intrinsecatur, cum esse. Quando autem aliquid incipit extrinsecè, verum est de illo dicere: Nunc ultimum non est, immediatè post erit, ubi inceptio non habet intrinsecatum sibi esse, sed sequelam tantum, esse immediatè futuri importati, etiam desinat extrinsecè, verum est de illo dicere: Primò non est, immediatè antè fuit: diciturque hic modus, existendi extrinsecè, quia non involvit esse.*

PRÆMITTO quinto. *Præter hos modos incipiendi, & desinendi, comminisci aliquos, modum incipiendi, & desinendi, in tempore indeterminato, quod licet indeterminatum sit, antecedit tamen certum aliquod, v. g. ultimum durationis instans, & ita dicunt. Si Deus formaret tale præceptum, fac amoris actum, ante ultimum instans tuæ vitæ, non servando illud præceptum, peccaret mortaliter homo, & tamen desitio gratiæ, & inceptio peccati, in nullo sit tempore determinato, quia quodcunque determinatum tempus, cum sit divisibile, non importat obligationem, si enim divisibile est, nondum est immediatum, ante ultimum instans vitæ, præceptum autem erat, de eliciendo actu in tempore, immediatè antecedente instans mortis, quia aliàs daretur instans, ante instans. Ergò, peccabit in tempore indeterminato, nihil enim aliud excogitari potest.*

RESPONDET primò Konin: *Quòd sit peccaturus, ante instans, inter quod, & inter ultimum instans vitæ, intercedit tempus, sed ita breve, ut in illo, moraliter loquendo, non possit impleri præceptum, ad quod humano modo explendum, requiritur tempus majus.*

NON SATISFACIT hæc responsio. Nam demus, Angelo impositum hoc præceptum, quando ille Angelus peccabit? non peccabit in instanti, antecedente ultimum instans vitæ, aliàs dabitur instans, ante instans, non in instanti, post quod intercedit tempus, quia adhuc illo tempore, posset Angelus implere præceptum, non in certa aliqua parte temporis, quia post illam certam partem, adhuc est aliquid temporis, ergo illo adhuc impleri præceptum potest. Quando ergo ille Angelus peccabit?

RESPONDET secundò Lugo, disp. 4. de Sacram. Sect. 6. *Illud præceptum non posse dari, quia præceptum*